

نگارِ فارسی

برای کلاس هشتم

اداره فرهنگ ، شماره تجویز: پ، ش، س / ۲۰۱۰-۲۰۰۹ء / منظور-پ / ۵۰۵ / (۲) / ۲۳۵۷
بتاریخ: ۱۴ / ۶ / ۲۰۱۰ء

نگارِ فارسی

برای کلاس هشتم

(Composite Course)

Nigar-e-Farsi
Std. VIII

مہاراشٹر اسٹیت بیورو آف ٹیکسٹ بک پروڈکشن اینڈ کریکولم ریسرچ، پونہ

چاپ اول : 2010

© مہاراشٹر اسٹیت بیورو آف ٹیکسٹ بک پروڈکشن اینڈ کریکولم ریسرچ، پونہ۔
جملہ حقوق محفوظ است بنام مہاراشٹر اسٹیت بیورو آف ٹیکسٹ بک پروڈکشن اینڈ
کریکولم ریسرچ، پونہ، هیچ قسمی این کتاب بدون اجازہ رئیس مہاراشٹر اسٹیت بیورو
آف ٹیکسٹ بک پروڈکشن اینڈ کریکولم ریسرچ، پونہ، چاپ نشود۔

- آقای بشیر احمد انصاری
- آقای ڈکٹر مدحت الاختر
- آقای ڈکٹر الیاس صدیقی
- آقای احمد حسین انصاری
- خان نوید الحق انعام الحق

کمپیوٹن
زبان فارسی

Coordinator

: Khan Navedul Haque Inamul Haque
Special Officer for Urdu

Artist

: Shaikh Shakir
Sayyed Asif Nisar

Cover

: Meta Process, Mumbai

D.T.P. & Layout

: Madni Graphics, 305 - Somwar Peth, Pune - 11.

Production

: Shri Sanjay Kamble (Production Officer)
Shri Sandip Ajgaonkar (Production Assistant)

Paper

: 70 GSM Creamwove

Print Order

: N/TECH - 2010-11 5,000

Printer

: Printek Graphix (India) Pvt. Ltd

Publisher

: Shri Vivek Uttam Gosavi
Controller,
M.S. Bureau of Textbook Production,
Prabhadevi, Dadar, Mumbai - 400 025.

دستور هند

سر آغاز

ما مردمان هند بامتانت و سنجیدگی تصمیم می گیریم که
هند را یک جمهوری مستقل و اجتماعی و غیر مذهبی بسازیم
و برای شهریانش حاصل کنیم

انصاف : اجتماعی و اقتصادی و سیاسی
آزادی : آزادی فکر و اظهار و عقیده و ایمان و عبادت
مساوات : به اعتبار حیثیت و موقع:

نیز بین همه مردمان
اُخوت را برای عظمت فرد و تیَقْنِ اتّحادِ سالمیتِ ملت
ترقی بدهیم.

در مجلس دستور ساز ما امروز بتاريخ بیست و ششم
ماه نومبر ۱۹۴۹ میلادی بذریعۀ هذا این دستور را اختیار
می نمائیم و وضع می کنیم و بر خودمان نافذ می کنیم.

بهارت میهن من است. همه بهارتیان برادران و
خواهران من اند. من میهن خویش را دوست می دارم و
به ارث عظیم و گوناگونی آن فخر می کنم.

من دائم سعی خواهم کرد که در خور ارث آن
بشوم. من پدر و مادر، آموزگاران و بزرگان خویش را
احترام خواهم کرد و از هر يك سلوك خوش خلقی
خواهم کرد.

من عهد می کنم که خود را برای میهن خویش و
مردمان میهن خویش وقف کنم. در بهداشت آنها
مسرت من است.

Preface

Foreign, classical and modern Indian languages are taught as an optional composite / complete course in the Primary School Curriculum in Maharashtra. This textbook of Persian based on the syllabus approved by the State Government has been developed for the composite course for Std. VIII. We are happy to place it in your hands.

The National Curriculum Framework 2005 and the Right to Education Act 2009 both stress the importance of child-friendly, child-centered education, learning through activities, discovery and exploration and an all round development of the child. Therefore, while designing this book, we have tried to make it as activity-oriented, enjoyable and relevant to the children's life and interests as possible. Exercises and activities have been added at the end of every lesson / in every unit to facilitate self-learning. This textbook has been brought out in a large size with many colourful illustrations to encourage students' interest in learning Persian which is a new language for them.

A draft of this textbook was reviewed by many primary, secondary teachers, educationists and linguists. Their comments and suggestions have helped us to make the book more useful and flawless. The Persian Language Committee and the artist have taken great efforts to prepare this book. The Textbook Bureau is grateful to them.

We hope that students, teachers and parents will give the book a warm welcome.

Pune :

Date: 05.06.2010

(M. R. Kadam)

Director

Maharashtra State Bureau of Textbook
Production and Curriculum Research, Pune

1.	Persian Alphabet حروفِ تہجی	1	15.	Some Common Persian Proverbs ضرب الامثال	39
2.	Infinitives مصادر	8	16.	Dar Class-e-Naqqashi در کلاس نقاشی	40
3.	Simple Past ماضی مطلق	10	17.	Nazafat-e-Jism نظافت جسم	42
4.	Present Tense زمانہ حال	14	18.	Tasmeem Kubra تصمیم کبریٰ	43
5.	Compound Words مربک الفاظ	20	19.	Seeb-e-Shireen سیب شیرین	45
6.	Preposition حرفِ اضافہ	23	20.	Parwanaha پروانہ ها	46
7.	Numbers نمرہ	25	21.	Darakht درخت	47
8.	Singular and Plural واحد اور جمع	27	22.	Mazmoon Naveesi مضمون نویسی	49
9.	Opposites اضداد	28	23.	Dr. Mohd. Iqbal ڈاکٹر محمد اقبال	50
10.	Huroof-e-Qamari and Huroof-e-Shamsi حروفِ قمری اور حروفِ شمسی	30	24.	Qudrat-e-Khuda قدرتِ خدا	51
11.	Bagh - o - Maidan Bazi باغ و میدان بازی	32	25.	Kitab mi goyad کتاب می گوید	52
12.	Ahwal Pursi احوال پرسی	36	26.	Hai Abrha ہای ابراہا	53
13.	Rozhai Hafta روزهای هفته	37	27.	Gul bago wa gul bashanu گل بگو و گل بشنو	54
14.	Sitara-e-Naheed ستارہ ناہید	38	*	Workbook	

Corresponding Sound تلفظ	Names نام	Alphabet حرف
â	(alif with madd) الف + مد	آ
a	alif الف	ا
b	be (ب)	ب
p	pe (پ)	پ
t	te (ت)	ت
s	se (ث)	ث
j	jeem جیم	ج
ch	che چ	چ
h	he (hutti) ح	ح
kh	khe خ	خ
d { Sound of 'th' as in that & there }	dâl دال	د
z	zâl ذال	ذ
r	re ر	ر
z	ze ز	ز
zh	zhe ژ	ژ
s	seen سین	س
sh	sheen شین	ش
s	swād صاد	ص
z	zwād ضاد	ض
t	toe / tâ طوئے	ط
z	zoe / zâ ظوئے	ظ
a	ain عین	ع
gh	ghain غین	غ

Corresponding Sound تلفظ	Names نام	Alphabet حرف
f	fe (فے) (ف)	ف
q	qâf قاف	ق
k	kâf کاف	ک
g	gâf گاف	گ
l	lâm لام	ل
m	meem میم	م
n	noon نون	ن
v, o, u	wâo واو	و
h	he (hawwaz) هے	ه
y, e	ye یے	ی

Various forms of Persian Alphabet

â				آ
a				ا
b	ب	ب	ب	ب
p	پ	پ	پ	پ
t	ت	ت	ت	ت
s	ث	ث	ث	ث
j	ج	ج	ج	ج
ch	چ	چ	چ	چ
h	ح	ح	ح	ح
kh	خ	خ	خ	خ
d	Its form does not vary			د
z	Its form does not vary			ذ
r	Its form does not vary			ر
z	Its form does not vary			ز

(in pleasure) z

Its form does not vary

ژ

s

س

س

س

س

sh

ش

ش

ش

ش

s

ص

ص

ص

ص

z

ض

ض

ض

ض

t

ط

ط

ط

ط

z

ظ

ظ

ظ

ظ

a

ع

ع

ع

ع

gh

غ

غ

غ

غ

f

ف

ف

ف

ف

q

ق

ق

ق

ق

k

ک

ک

ک

ک

g

گ

گ

گ

گ

l

ل

ل

ل

ل

m

م

م

م

م

n

ن

ن

ن

ن

v, o, u

Its form does not vary

و

h

تہ

ہ

ہ

ہ

ہ

ہ

ہ

y, e

ی

ی

ی

ی

Word Formation

Read the following words:

← زن زر در درد زرد

ارض درس زردہ اژدر ادب

In these examples ارض, اژدر and ادب are words where l is used as consonant.

ارض، اژدر اور ادب میں 'ا' حرف صحیح کے طور پر استعمال ہوا ہے۔

(حروفِ علت) as long vowels ی، و، الف

'I' letter used as vowel:

(1) Alif 'I' used as vowel in the following words.

(۱) ذیل کے الفاظ میں 'ا' حرفِ علت کے طور پر استعمال ہوا ہے۔

← دار دام داغ زاغ راہ آل آہ زادہ
ذات داس راز رازدار زردار دارا دوا

To be read as :Dâr, Dâm, Dâgh, Zâgh, Râh, Âl, Âh, Zâdeh, Zât, Dâs, Râm, Râzdâr, Zardâr, Dârâ, Dawâ.

(2) Alif 'I' with joint forms of letters.

(۲) مختلف حروف کے ساتھ 'ا' ملی ہوئی صورت میں

بار	بازار	بادام	باغ	باد	بادبان	بال	باز
Bâr	Bâzâr	Bâdâm	Bâgh	Bâd	Bâdbân	Bâl	Bâz
تار	پاش	پارہ	آثار	جان	جادہ	چاہ	حال
Târ	Pâsh	Pârah	Âsâr	Jân	Jâdeh	Châh	Hâl
خال	خاص	خان	سال	آسان	شال	شاہ	بادشاہ
Khâl	Khâs	Khân	Sâl	Âsân	Shâl	Shâh	Bâdshâh
شان دار	رضا	طاس	عار	غار	فاش	قاش	نان
Razâ Shândâr	Tâs	Âr	Ghâr	Fâsh	Qâsh	Nân	
مال	ماہ	کاش	کاہ	گاہ	آگاہ	کارزار	نام
Mâl	Mâh	Kâsh	Kâh	Gâh	Âgâh	Kârzâr	Nâm
ناگاہ	ناراض	مادہ	آلات	یاد	یار	یاس	حالات
Nâgâh	Nâraz	Mâdah	Âlât	Yâd	Yâr	Yâs	Hâlât

The diacritical mark "ˆ" over 'a' (â) shows that it is in extended form 'Aa' (Ā).

'ی' letter used as vowel:

(1) ی ye as a vowel in Maroof form: (in non joint form)

(۱) یائے معروف کے طور پر 'ی': (آزادانہ)

← زردی ، زری ، باری ، قاری ، جاری ، عادی ،

شادی ، وادی ، ہادی ، بازی ، راوی

To be read as: Zardi, Zari, Bâri, Qâri, Jâri, Âdi, Shâdi, Wâdi, Hâdi, Bâzi, Râvi.

(2) ی ye as Maroof in joint form at the end :

(۲) یائے معروف کے طور پر 'ی': (آخر میں ملی ہوئی صورت میں)

← آبی ، سی ، ذاتی ، باقی ، بانی ، باغی ، شامی ، خاکی ، خالی ،

فانی ، نامی ، فارسی

To be read as: Âbi, See, Zâtee, Bâqee, Bânee, Bâghee, Shâmee, Khâkee, Khâlee, Fânee, Nâmee, Fârsee.

When ی occurs in between letters it takes the form ی :

← شیر ، تیر ، میر ، دین ، انیس ، امین ، زمین ، سیب

Sheer, Teer, Meer, Deen, Anees, Ameen, Zameen, Seeb.

(3) ی ye as Yai Majhool:

(۳) یائے مجہول کے طور پر 'ی':

← دیر ، زیر ، شیر ، تیز ، نیک ، بیش ، پیش ، میخ

To be read as: Der, Zer, Sher, Tez, Nek, Besh, Pesh, Mekh.

(4) ی ye as Yai Leen :

(۴) یائے لین کے طور پر 'ی':

← دیر ، سیر ، غیر ، خیر ، خیرات ، تیغ ، بیر ، زید ، طیش ،

قید ، عیب ، غیب ، حیران

To be read as: Dair, Sair, Ghair, Khair, Khairât, Taigh, Bair, Zaid, Taish, Qaid, Aeib, Ghaib, Hairân.

' letter used as vowel:

- (1) Wão as Majhool form: (و has no form variations): (۱) واو مجہول کے طور پر 'و':

← دوست ، دوش ، زور ، پوش ، شور

To be read as: Dost, Dosh, Zor, Posh, Shor.

- (2) Wão as Mâroof form:

(۲) واو معروف کے طور پر 'و':

← رُود ، دُور ، رُوح ، خُو ، خُوراک ، خُون ، صُورت ، نُور ، طُور

To be read as: Rood, Door, Rooh, Khoo, Khoorâk, Khoon, Soorat, Noor, Toor.

- (3) Wão as Leen

(۳) واو لین کے طور پر 'و':

← دُور ، رَو ، آوَج ، حَوِض ، خَوَل ، خَوَف ، سَوَدا ، مَوِج ،

قَوم ، قَوس ، قَول ، شَوق ، طَوق

To be read as: Daur, Rau, Auj, Hauz, Khaul, Khauf, Saudâ, Mauj, Qaum, Qaus, Qaul, Shauq, Tauq.

- (4) Wão is also used as Madoolâ, where it is not fully pronounced.

(۴) 'و' حرف معدولہ کے طور پر، جہاں اس کی آواز پوری طرح نہیں نکلتی۔

← خود ، خوش ، خویش ، خوان ، خواب

To be read as: Khud (خُد), Khush (خُش), Khesh (خیش), Khân (خان), Khâb (خاب).

Please remember:

The three letters الف and ی are used as vowels as well as consonants.

In words ادب (Adab), یک (Yak), ورق (Waraq); Alif, Ye and Wão are used as consonants.

In words باد (Bad), عید (Eid), دُور (Daur); Alif, Wão and Ye are used as vowels.

حرکات و اعراب (Short Vowels) Diacritical Marks

Other than ا, و, and ی there are symbols which are called Diacritical Marks or اعراب as per their shorter use. See the following.

- (1) Zabar (fatha) : Zabar — stretches the sound of the letter over which it is put.

← آ + دَب - ادب ، د + ا + رَد - دارد
د + و + ا - دوا ، غ + م - غم

- (2) The symbol Zer (kasrâ) — stretches the sound of the letter slightly downward and is written below it.

← د + ل - دل Dil ، ق + ا + س + م - قاسم Qâsim
ک + ت + ا + ب - کتاب kitâb ، ن + ا + ص + ر - ناصر Nâsir

- (3) Pesh (zamma): Pesh — stretches the sounds of the letter similar to the vowel u in English words put, push, etc.

← د + م - دم dum ، ث + ز + ش - تَرَش tursh
ب + ز + ر + گ - بَزُرْگ buzurg
ا + س + ت + ا + د - اُسْتاد ustâd
ش + م + ا - شُمَا shumâ

- (4) The mark (◌ْ) is jazm. It denotes that the sound of the letter is not to be stretched. It is a "sakin" symbol. Even though there is no sign on the last letter of a word it is always "sakin".

← د + ز + س - دَرَس ، ا + س + ت - اُسْت
ب + ز + گ - بَزْگ ، س + ب + ز - سَبْز
ن + ی + س + ت - نِیْسْت
ا + س + م - اِسْم
ا + ص + ل - اَصْل

مصدر (Masdar, plural : Masadir) is a word that shows action. It is called infinitive in English.

مصدر وہ لفظ ہے جو کام کا کرنا ظاہر کرتا ہے۔ مصدر کی جمع مصادر ہے۔ مثالیں :

To come	(Âmdan)	آمدن
To do	(Kardan)	کردن
To go	(Raftan)	رفتن
To speak	(Guftan)	گفتن

In English an infinitive starts with 'to'; In Persian a masdar ends with either نَ or تَن as shown below.

Some Common Infinitives (Masâdir)

To have	(Dâshtan)	داشتن	To give	(Dâdan)	دادن
To write	(Navishtan)	نوشتن	To hit	(Zadan)	زدن
To know	(Dânistan)	دانستن	To eat	(Khoordan)	خوردن
To get	(Yâftan)	یافتن	To see	(Deedan)	دیدن
To sit	(Nashistan)	نشستن	To read	(Khwândan)	خواندن
To stand	(Eistâdan)	ایستادن	To ask	(Purseedan)	پُرسیدن
To sell	(Farokhtan)	فروختن	To listen	(Shuneedan)	شنیدن
To leave	(Guzâshtan)	گذاشتن	To drink	(Nosheedan)	نوشیدن
To make	(Sâkhtan)	ساختن	To buy	(Khareedan)	خریدن
To tie	(Bastan)	بستن	To wash	(Shustan)	شستن

Remember the above Masâdir:

درج بالا مصادر یاد کیجیے:

این و آن

این and آن are demonstrative pronouns denoting 'this' and 'that' respectively.

This is a pomegranate.	Ein anâr ast.	این انار است.
This pomegranate is red.	Ein anâr surkh ast.	این انار سرخ است.
That is a leaf.	Ân barg ast.	آن برگ است.
That leaf is green.	Ân barg sabz ast.	آن برگ سبز است.
This is an apple.	Ein seeb ast.	این سیب است.
This is not a bread.	Ein Nân neest.	این نان نیست.
That leaf is not red.	Ân barg surkh neest.	آن برگ سرخ نیست.
The leaf is green.	Barg sabz ast.	برگ سبز است.
That is water.	Ân âb ast.	آن آب است.
That is not tea.	Ân chai neest.	آن چای نیست.
This is a crow.	Ein zâgh ast.	این زاغ است.
That is a nightingale.	Ân bulbul ast.	آن بلبل است.

← است (ast) - (showing presence or fact) It is

نه + است - نیست (neest) - It is not

Read the sentences:

ان جملوں کو پڑھیے۔

این زمین است ، آن آسمان است

The word هست is sometimes used in place of است.

I am Dârâ (Man Dârâ hastam.) من دارا هستم.

He is a policeman. (Ân mard police hast.) آن مرد پلیس هست

That lady is a nurse. (Ân zan parastâr hast.) آن زن پرستار هست

Akram is a teacher. (Akram âmozgar hast.) اکرم آموزگار هست

By removing the final letter ن from the infinitives, we get verbs of simple past (ماضی مطلق) of third person singular. From آمدن (to come) we get آمد (came). Similarly we get داد from دادن, داشت from داشتن and یافت from یافتن.

فارسی مصادر سے آخری حرف 'ن' نکال دیں تو وہ مصدر ماضی مطلق کا فعل بن جاتا ہے جو واحد غائب کی مناسبت میں ہوتا ہے۔
مثلاً داشتن (رکھنا) کا 'ن' کم کرنے سے 'داشت' (اُس نے رکھا) رہ جاتا ہے۔

Remember these are verbs of the subjects that are in third person singular.

Prefix (ن) makes the verb negative as from داد (He/she gave) we get نداد (he / she did not give). For negative sentence ن is added into the verb in the beginning. Similarly

Did not give. نداد ← ن + داد

Did not have. نداشت ← ن + داشت

Did not get. نیافت ← ن + یافت

If the verb begins with آ, then آ is changed into یا as آورد (brought) becomes نیاورد (did not bring).

باران آمد

It began raining.	(Bârân âmad.)	باران آمد.
Dara came from the market.	(Dârâ az bâzâr âmad.)	دارا از بازار آمد.
Dara gave apples.	(Dârâ seeb dâd.)	دارا سیب داد.
Adam did not give apple.	(Âdam seeb nadâd.)	آدم سیب نداد.
Adam gave water.	(Âdam âb dâd.)	آدم آب داد.
Dara did not give water.	(Dârâ âb nadâd.)	دارا آب نداد.
Sara had a book.	(Sârâ kitâb dâsht.)	سارا کتاب داشت.
Sara did not have pazeeb.	(Sârâ pâzeeb nadâsht.)	سارا پازیب نداشت.
Zeba had almond.	(Zebâ bâdâm dâsht.)	زیبا بادام داشت.
Zeba did not have a pomegranate.	(Zebâ ânâr nadâsht.)	زیبا انار نداشت.

Akram got a pen.	(Akram qalam yâft.)	اکرم قلم یافت.
Akram did not get water.	(Akram âb nayâft.)	اکرم آب نیافت.
Zeenat got pâzeeb.	(Zeenat pâzeeb yâft.)	زینت پازیب یافت.
Zeenat did not get a book.	(Zeenat kitâb nayâft.)	زینت کتاب نیافت.

پرسش

(A) Answer the following:

(الف) ذیل کے سوالوں کے جواب دیجیے:

What did Dara give? (Dârâ che cheez dâd?) دارا چه چیز داد؟

What did Zeba have? (Zebâ che cheez dâsht?) زیبا چه چیز داشت؟

What did Zeenat get? (Zeenat che cheez yâft?) زینت چه چیز یافت؟

thing - چیز ، what - چه

(B) Answer the following:

(ب) ذیل کے سوالوں کے جواب دیجیے:

آدم چه چیز نداد؟

زیبا چه چیز نداشت؟

زینت چه چیز نیافت؟

اکرم چه چیز نیافت؟

(C) Make simple past verbs from:

(ج) مندرجہ ذیل مصادر سے ماضی مطلق بنائیے:

خوردن ، نوشتن ، خواندن ، ساختن

دویدن ، آموختن ، گرفتن ، کشتن

For example : خورد - خوردن (he ate)

.....	خواندن		نوشتن
.....	دویدن		ساختن
.....	گرفتن		آموختن
.....			کشتن

داد - نداد

Study the following:

ان جملوں کا مطالعہ کیجیے۔

Adam gave bread.	(Âdam nân dâd.)	آدم نان داد۔
That woman gave water.	(Ân zan âb dâd.)	آن زن آب داد۔
Dara gave soup.	(Dârâ âsh dâd.)	دارا آش داد۔
Dara did not give bread.	(Dârâ nân nadâd.)	دارا نان نداد۔
I gave bread.	(Man nân dâdam.)	من نان دادم۔
I did not give soup.	(Man âsh nadâdam.)	من آش ندادم۔
I gave water.	(Man âb dâdam.)	من آب دادم۔

In the last three sentences م is added to the verb داد since the subject is first

person singular as:

He / she gave	داد (dâd)
I gave.	دادم (dâdam)
I gave bread.	من نان دادم (Man nân dâdam)

Now Study the following sentences made from the infinitive آوردن (to bring) and

آمدن (to come):

Sara brought apple.	(Sârâ seeb âwurd)	سارا سیب آورد۔
I brought pomegranate.	(Man anâr âwurdam)	من انار آوردم۔
Adam brought water.	(Âdam âb âwurd)	آدم آب آورد۔
I brought bread.	(Man nân âwurdam)	من نان آوردم۔
Ahmed came, Akram did not come.	(Ahmad âmad, Akram nayâmad)	احمد آمد اکرم نیامد۔

شناسه Personal Terminations

Personal terminations (شناسه) are letters added to the verbs with respect to person and number.

Study the following table of Personal Pronouns and their terminations (شناسه):

Plural			Singular		
یم	We	ما	م	I	من
ید	You	شما	ی	You	تو
ند	They	ایشان	د	He / she	او

Personal Termination

To come آمدن

م

من از بازار آمدم

I came from the market.

یم

ما از بازار آمدیم

We came from the market.

ی

تو از بازار آمدی

You came from the market.

ید

شما از بازار آمدید

you (more than one) came from the market.

د

او از بازار آمد

He/she came from the market.

ند

ایشان از بازار آمدند

They came from the market.

پرسش

Complete the following sentences by adding proper pronouns:

مناسب ضمیر کا استعمال کر کے جملے مکمل کیجیے :

۱. دیستان رفتم۔	۲. قلم یافت۔
۳. کتاب خریدیم۔	۴. نان آوردی۔
۵. از دیستان آمدند۔	۶. گلستان سعدی را خوانید۔

By removing ن from تن or دن from Persian infinitives, we get the simple past of the verb as from داشتن we get داشت (He / she had) and from دادن we get داد (He gave).

Each infinitive has its imperative called "امر". The present tense of action i.e. verb is formed from the imperative by adding personal terminations to it, as Infinitive داشتن (to have) has its imperative دار . By adding terminations to دار we get verbs of present tense as:

ہم نے پڑھا ہے کہ فارسی زبان کے مصادر کا 'ن' کم کر دیں تو جو باقی رہتا ہے وہ ماضی مطلق ہوتا ہے جیسے داشتن سے 'داشت'۔
ہر مصدر کا ایک امر ہوتا ہے جیسے داشتن کا 'دار'۔ اس میں شمار لگانے سے زمانہ حال کے صیغے بنتے ہیں۔ دیکھیے:

I have.	دار + م - دارم
We have.	دار + یم - داریم
You have.	دار + ی - داری
You have (plural).	دار + ید - دارید
He/she has.	دار + د - دارد
They have.	دار + ند - دارند

م، یم، ی، ید، د، ند are personal terminations, also known as personal endings or شناسہ.

1. I have a coin.	۱. من يك پول دارم
2. We have Persian book.	۲. ما كتاب فارسی داریم.
3. Do You have a copy of Gulistan?	۳. تو گلستان داری؟
4. Do you have motor car?	۴. شما ماشین دارید؟
5. He has one bag.	۵. او يك كيف دارد.
6. They have flowers.	۶. ایشان گلها دارند.

Complete the following sentences of present tense:

مندرجہ ذیل زمانہ حال کے جملوں کو مکمل کیجیے:

I have a book.

من کتاب دارم

We have water.

ما آب

You have almond.

تو بادام

You have pomegranate.

شما انار

He has an apple.

او سیب

They have bread.

ایشان نان

مضارع Aorist

Aorist is a part of speech which expresses an indefinite clause indicating both present as well as future tense. It is formed by adding د to the imperative of an infinitive. For example infinitive رفتن has its imperative رُو. By adding د to it we get رَوَد, which means he may go. The letter د is replaced by personal endings according to person and number. Example: The infinitive آمدن has آی its present stem i.e. imperative. آید is its aorist or فعل مضارع. Thus we get آیم (I may come), آییم (we may come), آئی (you may come), آئید (you may come/plural), آید (he/she may come) and آیند (they may come). Generally به (ب) is added to the aorist. For example: بکند، بیاید، برود.

مضارع ایسا لفظ ہے جو یہ ظاہر نہیں کرتا کہ کام زمانہ حال کا ہے یا مستقبل کا۔ اس فعل سے زمانہ کا اظہار نہیں ہوتا۔ مثلاً مصدر رفتن (جانا) کا امر ہے رُو۔ اس میں د لگانے سے رَوَد بنتا ہے یعنی جاتا ہے۔ اس فقرے سے وقت کا تعین نہیں ہوتا کہ کس وقت یہ کام ہوتا ہے۔ اسی طرح مصدر آمدن (آنا) کا امر ہے آی۔ اس میں شارسہ د لگانے سے آید بنتا ہے۔ عموماً فعل مضارع میں بہ (ب) لگاتے ہیں۔ مثلاً کردن کا امر کن ہے۔ اس میں شارسہ لگانے سے کند فعل مضارع بنتا ہے۔ اس میں بہ (ب) لگانے سے بکند ہوتا ہے۔ اسی طرح برود، بیاید جیسے الفاظ بنتے ہیں۔

Present and Past stems of Infinitives

مادہ حال Present Stem		مادہ ماضی Past Stem		مصدر Infinitives	
Âie	آی	Âmad	آمد	To come	آمدن
Kun	کن	Kard	کرد	To do	کردن
Purs	پُرس	Purseed	پرسید	To ask	پرسیدن
Khar	خر	Khareed	خرید	To purchase	خریدن
Zan	زن	Zad	زد	To hit	زدن
Khur	خور	Khurd	خورد	To eat	خوردن
Nawis	نویس	Nawisht	نوشت	To write	نوشتن
Nashin	نشین	Nashist	نشست	To sit	نشستن
Goi	گوی	Guft	گفت	To speak	گفتن
Farosh	فروش	Farokht	فروخت	To sell	فروختن
Sâz	ساز	Sâkht	ساخت	To make	ساختن
Bâzi kun	بازی کن	Bâzi Kard	بازی کرد	To play	بازی کردن
Dost dâr	دوست دار	Dost Dâst	دوست داشت	To like	دوست داشتن
Shau	شو	Shud	شد	To be	شدن
Kâr	کار	Kâsht	کاشت	To cultivate	کاشتن

Imperatives (فعل امر)

Imperative is the word of command which is derived from the infinitive. The word of command is generally formed by adding the prefix ب to the present. The addressee may be either singular or plural.

→ (plural) بدهید (Give) - بده + ده (Present Stem) - ده (To give) دادن

(Plural) بروید (Go) (Singular), برو (Go) (Present Tense), - رو (To go) رفتن

Remember the Past stem and the Present stem of the infinitives given above.

درج بالا مصادر کے مادہ ماضی اور مادہ حال کو زبانی یاد کیجیے۔

Study the following sentences:

ان جملوں کا مطالعہ کیجیے :

۱. بیا این جا ، کتاب بیا ، درس بخوان۔
Come here, bring the book, read the lesson
۲. از کلاس بیرون بروید ، در میدان بازی بکنید
Go outside the class, play on the field.
۳. بیا برادر ، بنشین این جا ، چای بخور
Come here brother, Sit down here, have tea.

When the command is negative, instead of ب , م or ن is added to the imperative.

۴. درس بخوان ، شور مکن۔
Read the lesson, don't make noise.
۵. راست بگوئید ، دروغ نگوئید۔
Tell the truth, do not tell lies.
۶. باران می بارد ، از خانه بیرون مرو۔
It is raining, do not go outside.

پرسش

Translate the following:

مندرجہ ذیل کا ترجمہ کیجیے :

۱. جواب بدہ۔
۲. بیرون مییں۔
۳. هیچ سوال مپرس۔
۴. کار خوب بکنید۔
۵. بازی مکن ، بخوان۔
۶. هیچ مگو
۷. شور مکن
۸. نامہ بنویس

زمانہ حال استمراری (Present Tense (Continuous)

Study the following sentences:

مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

I am playing on the ground.

من در میدان بازی می کنم.

We are playing in the garden.

ما در باغ بازی می کنیم.

You are buying apples in the market.

تو در بازار سیب می خریدی.

You are buying apples in the market.

شما در بازار سیب می خریدید.

He is making a table.

او میز می سازد.

They are building a house.

ایشان خانه می سازند.

They are taking rest under the tree.

ایشان زیر درخت استراحت می کنند.

I am not playing in the class.

من در کلاس بازی نمی کنم.

We are not playing in the house.

ما در خانه بازی نمی کنیم.

Good that you are not telling lies.

خوب است که تو دروغ نمی گوئی.

Good, you never tell lies.

آفرین! شما هیچ وقت دروغ نمی گوئید.

He is not going to Mumbai.

او به ممبئی نمی رود.

They are not going to cinema.

ایشان به سینما نمی روند.

In the above sentences **می** is added before the verb to make the tense as present continuous.

زمانہ حال استمراری بنانے کے لیے فعل سے پہلے می کا استعمال کرتے ہیں۔

Lie - دروغ

To play - بازی کردن

To take rest - استراحت کردن

(A) Translate into your mother tongue or English:

(الف) اپنی مادری زبان یا انگریزی میں ترجمہ کیجیے:

۱. حامد بہ بازار می رود۔
۲. ایشان هیچ کار نمی کنند۔
۳. شما چه کار می کنید؟
۴. تو انار می فروشی۔ من انار می خریدم۔
۵. من نامه می نویسم۔
۶. ما بہ مدرسه می رویم۔

(B) Write the tense of the following sentences:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کے زمانے پہچانیے:

۱. احمد از بازار آمد۔ (.....)
۲. او بہ مدرسه می رود۔ (.....)
۳. فریدہ نان داشت۔ (.....)
۴. مادر اطاق استراحت می کنیم۔ (.....)

(C) Complete the following sentences in the Present tense:

(ج) زمانہ حال کا استعمال کر کے جملے مکمل کیجیے:

۱. تو سیب می (خوردن)
۲. شما شیر گرم می (نوشیدن)
۳. ما کتاب می (خواندن)
۴. ندا بر بیاض من می (نوشتن)
۵. من لباس نو می (دوختن)

A pair of eighteenth century Persian vases.

When two words are joined together to give a new meaning, they make a compound word مرکب لفظ. Compound words are formed by different methods.

1. Two nouns together: گل رخ - جان نثار - برق رفتار - ماه رُو
2. Noun + Adjective: نوجوان - تھی دست - بلند پرواز - مشکل کشا
3. Noun + Imperative: گل فروش - کارساز - مرثیہ خوان - نکتہ چین
جهان آفرین - راہ گیر - تخت نشین

Compound words are also formed by adding prefix (سابقہ) or suffix (لاحقہ) to a word.

مرکب الفاظ سابقہ یا لاحقہ لگانے سے بھی بنتے ہیں۔

Study the following words:

ان جملوں کا مطالعہ کیجیے:

لاحقہ (Suffixes)

سابقہ (Prefixes)

گل + دان - گلدان
دولت + کدہ - دولت کدہ
عید + گاہ - عید گاہ

کم + زور - کم زور (کم زور)
بی + ہمت - بی ہمت
نا + مراد - نامراد

Here کم , بی and نا are prefixes and دان , کدہ and گاہ are suffixes.

Similarly the following composite words are made by adding prefixes or suffixes.

کم سن ، بی وقوف ، سیرگاہ / تماشگاہ ، غم کدہ ، ناشاد ، غمگین

تشدید (Tashdeed)

The word مرکب is spelt as Murakkab with the letter ک spelt twice. The mark or the symbol (ˆ) over letter ک means that ک is to be spelt twice. This symbol is called تشدید (Tashdeed).

Study the common words given below:

عزت (Izzat) ، ہمت (Himmat) ، ذرہ (Zarreh) ، درہ (Darreh) ،
ذلت (Zillat) ، قلت (Qillat) ، اُمت (Ummat).

Form Compound words from the following suffix or prefix:

درج ذیل سے مرکب الفاظ بنائیے:

(۱) خوب (۲) خود (۳) نو (۴) دل
(۵) خوش (۶) گین (۷) نویس (۸) زار

مرکب توصیفی Adjectival Construction

When in a compound construction, some attribute or adjective of a noun is shown, the construction is called **مرکب توصیفی** (Adjectival Construction).

مرکب الفاظ کی ترکیب میں جب کسی اسم کے ساتھ اس کی صفت بیان کی جاتی ہے تو اسے مرکب توصیفی کہتے ہیں۔ جس کی تعریف کی جاتی ہے اسے موصوف کہتے ہیں۔

Example: red rose	(Gul-e-surkh)	گلِ سرخ
big tree	(Darakht-e-buzurg)	درختِ بزرگ
pale face	(Chehra-e-zard)	چہرہٴ زرد
poor cat	(Gurba-e-miskeen)	گریبہٴ مسکین
fresh air	(Hawâ-e-taza)	ہوائِ تازہ
loud voice	(Sadâ-e-buland)	صدایِ بلند
beautiful face	(Roo-e-zeeba)	رویِ زیبا
bad habit	(Khoo-e-bad)	خوبیِ بد

In the above examples, سرخ , بزرگ , زرد , مسکین , تازہ , بلند , زیبا , بد are adjectives (صفت) and they qualify the nouns preceeding them. These nouns are called موصوف.

مرکب اضافی Possessive Construction

A possessive construction is a group of words which shows possessing of a noun. In a possessive construction, one noun has a zer (—) with it. This noun is called the Governing Noun. i.e. مضاف .

Example: برادرِ احمد (Ahmed's brother)

(1) Here برادر is مضاف and the other noun احمد is called مضاف الیہ. Zer (—) is called کسرۃ اضافی.

بعض ترکیبیں ایسی ہوتی ہیں جن میں ایک لفظ دوسرے لفظ کی اضافت ظاہر کرتا ہے۔ پہلے لفظ کے نیچے زیر لگایا جاتا ہے۔ اسے مضاف کہتے ہیں۔ دوسرا لفظ مضاف الیہ کہلاتا ہے۔ ترکیب برادرِ احمد میں برادر مضاف ہے اور احمد مضاف الیہ ہے۔

More examples : Evening of Avadh شامِ آودھ

Morning of Benaras صبحِ بنارس

- (2) In the construction **چاہِ زمزم** (well of Zamzam) the letter 'ه' is pronounced fully therefore zer is used with it. However, in the construction **خانۂ احمد**, the letter 'ه' of **مضاف** i.e. **خانہ** is not pronounced fully. Hence, instead of zer, hamzâ (ء) is put over it.

جب 'ه' پوری طرح ادا ہوتا ہے تو زیر لگتا ہے جیسے **چاہِ زمزم**۔ جب 'ه' پوری طرح ادا نہیں ہوتا تو زیر کی بجائے

(ہ) استعمال ہوتا ہے جیسے **خانۂ احمد**

More examples: (with Hamza)

(without Hamza)

سایۂ دیوار

شاہِ مدینہ

دانۂ گندم

راہِ خدا

نالۂ دل

ماہِ محرم

- (3) In the construction **صدای بلبل** and **بوی گل**, the **مضاف** words **صد** and **بو** respectively end with the vowels 'و' (wao) and 'ی' (alif), hence instead of zer, the letter 'ی' is used after **مضاف**.

چونکہ **صد** اور **بو** کا آخری حرف 'ا' اور 'و' ہے اس لیے ان **مضاف** کے آخر میں 'ی' لگاتے ہیں۔

Other examples: **سوی دار**، **فضای باغ**، **جوی شیر**

پرسش

Write the meaning in your mother tongue or English of the following :

اپنی مادری زبان یا انگریزی میں درج ذیل کے معنی لکھیے :

The cap of Ahmed or Ahmed's cap

(۱) کلاہِ احمد

(۳) گربۂ سفید

(۲) مینارِ بلند

(۵) ابرِ سیاہ

(۴) گلِ نرگس

(۷) خوی خوب

(۶) طفلِ زیرک

(۹) کلامِ غالب

(۸) بابِ مدرسہ

(۱۱) بوی دوست

(۱۰) مالِ مفت

Preposition حرفِ اضافہ is a word placed before a noun or a pronoun to show the relation between it and some other word in the sentence.

حرف اضافہ وہ حروف ہیں جن سے جملے یا ترکیب میں اس کا دوسرے لفظ سے تعلق ظاہر ہوتا ہے۔

In Persian, prepositions fall in two groups:

(1) Those used without *ezâfat* (zer) as :

با - بہ - در - از - بی - بر - تا

(2) Those used with *ezâfat* (zer) as;

برای - زیر - پیش - بیرون - نزد - طرف - روی - بدون

(A) Study the following sentences:

(الف) مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

The parrot is in the cage.

طوطی در قفس است.

Its food is outside the cage.

غذایش بیرون قفس است.

The cat is under the table.

گربه زیر میز است.

The book is upon the table.

کتاب بر روی میز است.

He is playing with other children.

او با دیگر بچہ ہا بازی می کند.

این بچہ دوست من است، او از ممبئی آمد.

This child is my friend, he came from Mumbai.

A Chair is near the table.

صندلی نزد میز است.

The basket is before Maryam.

پیش مریم سبد است.

The basket is full of fruits for eating.

سبد پُر از میوہ ہا برای خوردن است.

بدون - بی - طرف - تا are also prepositions.

(B) Study the following sentences:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

1. This train goes from Mumbai to Nagpur.

این ترن از ممبئی بہ ناگپور می رود.

2. That boy is running towards the tree.

آن طفل بسوی شجر می رود.

3. This boy is without a cap.

این طفل بدون کلاه است.

4. Imran works from morning to evening.

عمران از صبح تا شام کار می کند.

5. My house is towards Masjid.

خانہ من طرف مسجد است.

6. Do not go to school without school bag. بدون کیف درسی به مدرسه نروید۔
7. The soup is tasteless. آش بی مزه است۔

پرسش

Fill in the blanks with the suitable word from the brackets.

توسین میں دیے ہوئے حرف اضافہ سے خالی جگہ پُر کیجیے:

(در ، بر)	۱. تاج محل شہرِ آگرہ واقع است۔
(با ، از)	۲. معلم لب خند واردِ کلاس شد۔
(برای ، زیر)	۳. غذا انسان خیلی ضروری است۔
(برای ، بر روی)	۴. قلم میز است۔
(بیرون ، برای)	۵. احمد و مونس اطاق بازی می کنند۔
(را ، برای)	۶. روز کار کردن است۔
(تا ، از)	۷. دیروز من پارک آمدم۔
(با ، به ، بی)	۸. نوشین غزالہ مدرسه می رود۔

سی 30	۳۰	بیست و یک 21	۲۱	یازده 11	۱۱	یک 1	۱
چهل 40	۴۰	بیست و دو 22	۲۲	دوازده 12	۱۲	دو 2	۲
پنجاه 50	۵۰	بیست و سه 23	۲۳	سیزده 13	۱۳	سه 3	۳
شصت 60	۶۰	بیست و چهار 24	۲۴	چهارده 14	۱۴	چهار 4	۴
هفتاد 70	۷۰	بیست و پنج 25	۲۵	پانزده 15	۱۵	پنج 5	۵
هشتاد 80	۸۰	بیست و شش 26	۲۶	شانزده 16	۱۶	شش 6	۶
نود 90	۹۰	بیست و هفت 27	۲۷	هفده 17	۱۷	هفت 7	۷
صد 100	۱۰۰	بیست و هشت 28	۲۸	هجده 18	۱۸	هشت 8	۸
هزار 1000	۱۰۰۰	بیست و نه 29	۲۹	نوزده 19	۱۹	نه 9	۹
ده هزار 10000	۱۰۰۰۰	سی 30	۳۰	بیست 20	۲۰	ده 10	۱۰

چه ساعت است؟

ساعت یازده

ساعت ده و ربع

ساعت هشت و نیم

ساعت ربع به یک

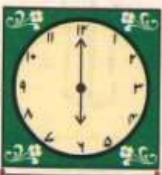
ساعت دوازده و ربع

ساعت دوازده و نیم

ساعت دوازده

ساعت شش

ساعت دو و نیم

1. Write the numbers in Persian words:

(۱) مندرجہ ذیل اعداد کو فارسی میں لکھیے : مثلاً : 66 - شصت و شش

570 (۴)

1022 (۳)

120 (۲)

58 (۱)

2. Write the following in Persian numbers:

(۲) مندرجہ ذیل الفاظ کو فارسی اعداد میں لکھیے :

(۱) نود و ہفت (۲) یک ہزار بیست و نو (۳) پانچ و پانچ (۴) ہفتاد و نہ

3. Count the articles and fill in the blanks with the number they represent:

(۳) تصویریں گن کر خالی جگہ میں ان کا عدد لکھیے :

توپ (۳)

قلم (۱)

برگ (۴)

گل (۲)

Parts of the body / اعضائے بدن

Leg

پا

Hand

دست

Nose

بینی

Hair

مو ، بال

Forehead

جبین

Tooth

دندان

Cheek

رخسار

Face

چہرہ ، رخ

Shoulder

دوش

Neck

گردن

Chest

سینہ

Stomach

شکم

Back

پشت

Finger

انگشت

Left

چپ

Right

راست

Body

تن / بدن

Eye

چشم

In Persian, rules for forming plurals of singular nouns are as follows:

(a) When the noun is animate, **ان** is added to it to make plural, such as :

دختر	-	دختران	زن	-	زنان
بزرگ	-	بزرگان	پسر	-	پسران
برادر	-	برادران	دوست	-	دوستان

(b) When the noun is inanimate, **ها** is added to it to make plural, such as:

ورق	-	ورق‌ها	چیز	-	چیزها
قلم	-	قلم‌ها	کتاب	-	کتاب‌ها
گل	-	گل‌ها	دست	-	دست‌ها

However in modern Persian, **ها** or **ان** both are used for some animate nouns, such as:

چشم	-	چشم‌ان	چشم‌ها	زن	-	زنان	زن‌ها
-----	---	--------	--------	----	---	------	-------

(c) If the singular word ends in **ا** (alif) then **یان** is added to make it plural.

گدا	-	گدایان	آقا	-	آقایان
دانا	-	دانایان	آشنا	-	آشنایان

(d) If the noun ends with the letter **ه** (hidden He) 'ه' is replaced by **گان** to make it plural.

ستاره	-	ستارگان	بندہ	-	بندگان	پرندہ	-	پرندگان
-------	---	---------	------	---	--------	-------	---	---------

The Arabic words used in Persian are governed by Persian rules in making them plural, such as : منزل - منازل (Arabic plural is منزل‌ها)

(e) If the noun or a composite word acting as noun ends in **و** (wao), **یان** is added to it to make plural, such as:

جنگجو	-	جنگجویان	دروغ گو	-	دروغ گویان	دانش جو	-	دانش جویان
-------	---	----------	---------	---	------------	---------	---	------------

Make plurals of the following words:

مندرجہ ذیل کی جمع بنائیے :

الفاظ : درخت - ایرانی - دریا - نامہ - برگ - ماہی گیر - برادر - خواہر - تشنہ

جمع :

Study the following pairs of sentences:

ذیل کے جملوں کا مطالعہ کریں:

- (1) The sun rises from the East.
It sets in the West.
خورشید از مشرق طلوع می کند.
آن در مغرب غروب می کند.
- (2) Day is meant for working,
and the night for resting.
روز برای کار کردن است،
و شب برای استراحت است.
- (3) The cat of Hâmid is black,
Seema's cat is white.
گربهٔ حامد سیاه است.
گربهٔ سیما سفید است.
- (4) Aurangabad is near Mumbai,
and Hyderabad is far away (from it).
اورنگ آباد نزدیک به ممبئی است،
و حیدرآباد دور است.
- (5) Wax is soft and iron is hard.
موم نرم است و آہن سخت است.

In each of above groups of sentences there are words which have opposite meanings.

ہر گروہ میں ایسے الفاظ شامل ہیں جو ایک دوسرے کی ضد ہیں۔

مشرق	-	مغرب	،	طلوع	-	غروب
East		West		Sunrise		Sunset
روز	-	شب	،	سیاہ	-	سفید
Day		Night		Black		White
نزدیک	-	دور	،	نرم	-	سخت
Near		Far		Soft		Hard

Above words are opposites (ضد) to each other.

Study the following groups of opposite words:

مندرجہ ذیل گروہ کی ضدوں کا مطالعہ کیجیے۔

آغاز	-	انجام	روشن	-	تاریک	سخت	-	نرم
نیک	-	بد	چپ	-	راست	بلند	-	پست
سرد	-	گرم	دانا	-	نادان	صبح	-	شام

Sun - خورشید

Iron - آہن

پرسش

(A) Make pairs of opposites from the following two lists of words:

(الف) ذیل میں الفاظ کے گروہوں سے ضدوں کی جوڑیاں لگائیے:

زمین ، شیریں ، شاہ ، جوان ، دوست ، بہار ، کوچک ، شب
گدا ، خزان ، بزرگ ، تلخ ، پیر ، دشمن ، آسمان ، روز

مثلاً : زمین - آسمان

..... شاہ	 شیریں
..... دوست	 جوان
..... کوچک	 بہار
	 شب

(B) Match the columns with appropriate opposite words:

(ب) ذیل کے مخالف الفاظ کی جوڑیاں بتائیے:

B	A
عام	زن
ظلمت	سرد
مرد	خاص
دشمن	نور
گرم	دوست

Seasons

The Arabic alphabet consists of 28 letters. The Persian alphabet consists of these 28 Arabic letters together with four more following letters. گ ، چ ، ژ ، ځ

The twenty eight letters of the Arabic alphabet are divided into two groups, namely حروف قمری (Huroof-e-Qamari) and حروف شمسی (Huroof-e-Shamsi).

Study the following passage in this context.

The compound words بیت المال and نور الدین are pronounced as "Baitul maal" (بیت مال) and "Nooruddin" (نور دین) respectively.

(1) In the first word, i.e. بیت المال, ل is pronounced. The letter after "ل" is "م" which belongs to the group of Qamari Huroof.

(2) In the second word نور الدین, letter "ل" is not pronounced. The letter after "ل" is "د" which is pronounced twice (i.e. it is *mushaddad*). So the letter "د" belongs to group of "Shamsi Huroof".

The rule is that if after 'ل' a Qamari Harf occurs then 'ل' is pronounced and if a Shamsi Harf occurs after 'ل' then 'ل' is not pronounced and the Shamsi Harf is pronounced twice. A list containing examples of these letters is given below for study and reference purposes.

Qamari Huroof are as follows :

ا، ب، ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک، م، و، ه، ی

عید الاضحی، ابو البرکات، یوم الجمعہ، ذی الحجہ، بالخصوص، نور العین، نسیم الفنی، بحر الفصاحت، ذی القعدہ، عبد الکلام، بیت المال، ابن الوقت، قمر الہدی، عین الیقین

Shamsi Huroof are as follows :

ت، ث، د، ذ، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ل، ن

دار الترجمة، ربیع الثانی، بدر الدجی، اول الذکر، عبد الرشید، خلیق الزمان، نجم السحر، بیت الشرف، عبد الصمد، شمس الضحی، جبل الطارق، صلوۃ الظہر، عبد اللطیف، نصف النہار

پرسش

- (1) Write five Qamari Huroof and five Shamsi Huroof. پانچ قمری اور پانچ شمسی حروف لکھیے۔
- (2) Make five compound words having Shamsi Huroof and five compound words having Qamari Huroof.

(2) شمسی حروف اور قمری حروف پر مشتمل پانچ پانچ مرکب الفاظ بنائیے۔

Forms of the Infinitive 'to be'

شدن ، باشیدن ، بودن

شدن ، باشیدن اور بودن are Persian infinitives which show the presence of something in a sentence. However they are mostly used as auxiliary verbs to complete the sentence. These verbs are expressed in different forms.

شدن ، باشیدن اور بودن ایسے فارسی مصادر ہیں جو جملے میں کسی چیز کی موجودگی کا پتہ دیتے ہیں لیکن عموماً وہ جملے میں معاون فعل کا کام کرتے ہیں۔

Study the following sentences :

مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے :

That dog was thirsty.

آن سگ تشنه بود.

Today's work is over.

کارِ امروز تمام شد.

That man was wise.

آن مرد دانا بود.

Beware! Do not be careless.

ہشیار باش! غافل مشو!

A crow begets crow.

بجّہ زاغ ، زاغ بود.

One who is wise, is strong / powerful.

توانا بُود هر که دانا بُود.

Breaking the heart of someone is not an adorable act. دل شکستن ہنر نمی باشد.

دانه چون اندر زمین پنهان شود

بعد ازان سر سبزی بستان شود

(When the seeds are hidden into the earth (sown into the soil), they, thereafter, create a lush green lawn / a garden.)

شدن اور باشیدن have باش اور شو as their present stems.

پرسش

Translate the following sentences into the language you know:

اپنی مادری زبان یا جو زبان آپ جانتے ہیں، اس زبان میں درج ذیل کا ترجمہ کیجیے :

۱. آیا دیروز در مدرسه تعطیل بود؟

۲. در تابستان هوا گرم می شود.

۳. من در مدرسه می باشم.

(الف)

: این باغ است. این باغ بزرگ است.

باغ درخت ها دارد. درخت سرو بلند و زیبا است.

باغ گل ها دارد. گل سرخ قشنگ است.

آن مرد باغبان است. اسم او رستم است.

رستم در باغ مشغول کار می باشد.

رستم همه باغ را نگاه دارد.

او سبزی می کارد. او گل ها می کارد.

باغ به وقت صبح باز می شود.

بچه ها در باغ به صد شوق می آیند.

(ب)

: بچه ها در باغ بازی می کنند. ایشان شاد می شوند.

پرنده ها بر درخت می نشینند. چهار پرنده می پرند.

آن زن فرح است. فرح میوه می فروشد.

بچه ها میوه می خرنند. ایشان میوه می خورند و شاد می شوند.

یکی از بچه ها بر زمین افتاد. اسم او احمد است.

برادر احمد در باغ نیامد. زیرا او ناخوش است.

آن مرد اکبر است. اکبر بالون می فروشد.

بالون ها زرد و سبز و سفید اند.

Happy	-	شاد	Cypress (tree)	-	سرو
Fruit	-	میوه	Beautiful	-	قشنگ
Unwell, sick	-	ناخوش	Busy	-	مشغول
Balloon	-	بالون	Cultivates, sows (to sow)	-	کارد
			To take care	-	نگاه دادن

To be engaged in work مشغول کار باشیدن

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل جملوں کے جواب دیجیے:

۱. این چیست؟ (چہ + است = چیست)
۲. باغ چطور است؟
۳. باغ چہ چیزها دارد؟
۴. درختِ سرو چطور است؟
۵. گل چطور است؟
۶. آن مرد کیست؟ (کہ + است = کیست)
۷. اسم باغبان چیست؟
۸. رستم کجا کار می کند؟
۹. او چہ کارها می کند؟
۱۰. در باغ کی و امی شود؟
۱۱. کہ در باغ بصد شوق می آیند؟

(B) Answer the following questions:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کے جواب دیجیے:

۱. بچہ ها در باغ چہ می کنند؟
۲. پرندہ ها کجا می نشینند؟
۳. چند پرندہ ها می پرند؟
۴. آن زن کیست؟
۵. فرح در باغ چہ می کند؟
۶. بچہ ها چہ می خورند؟
۷. کہ در باغ اُفتاد؟
۸. برادرِ احمد در باغ چرا نیامد؟
۹. اکبر چہ می فروشد؟
۱۰. رنگِ بالون ها چطور است؟

(C)

(ج)

1. Write down in your notebook the sentences beginning with این , آن in this lesson.

۱. اس سبق میں 'آن' ، 'این' سے شروع ہونے والے جملوں کو علیحدہ علیحدہ اپنی کاپی میں لکھیے۔

2. Write down the infinitives of these present stem.

۲. مندرجہ ذیل امر کے مصادر لکھیے۔

کن ، آئی ، پر ، فروش ، نشین

3. Write down five sentences on a visit to a garden.

۳. سیرِ باغ : اس عنوان پر پانچ جملے بنائیے۔

ضمائر اضافی Possessive Pronouns

Pronouns which indicate possession are called **ضمائر اضافی** (Possessive pronouns). These personal pronouns may be written or expressed in conjunctive form or disjunctive form, as **کتابِ او** (his book) and **کتابش** (his book), **کتابِ من** (my book) and **کتابم** (my book). Study the following:

ضمائر اضافی وہ ضمیریں ہیں جو ملکیت ظاہر کرنے کے لیے استعمال ہوتی ہیں۔ یہ اسم کے ساتھ مل جاتی ہیں جیسے کتابِ من سے

کتابم اور کتابِ او سے کتابش۔ ذیل کے خاکہ کا مطالعہ کیجیے:

	Conjunctive Personal Pronoun	Disjunctive Personal Pronoun	Possessive Forms	Personal Pronoun
My heart	دِلَم	دِلِ من	م	من
Our hearts	دِلِمان	دِلِ ما	مان	ما
Your heart	دِلت	دِلِ تو	ت	تو
Your hearts	دِلتان	دِلِ شما	تان	شما
Her/his heart	دِلش	دِلِ او	ش	او
Their heart	دِلشان	دِلِ ایشان	شان	ایشان

پرسش

Fill in the blanks as shown above:

درج بالا مثالوں کے مطابق خالی جگہ پُر کیجیے:

Conjunctive Possessive form	Disjunctive Possessive form	Conjunctive Possessive form	Disjunctive Possessive form
.....	کارِ من		باغِ من
.....	کارِ ما		باغِ ما
.....	کارِ تو		باغِ تو
.....	کارِ شما		باغِ شما
.....	کارِ او		باغِ او
.....	کارِ ایشان		باغِ ایشان

❖ Study the following sentences and note the use of Personal Pronouns.

This is my mother.	(مادرِ من - مادرم)	این مادرِ من است.
My Mother works at home.		مادرم در خانه کار می کند.
Our school is big.	(مدرسهٔ ما - مدرسه مان)	مدرسهٔ ما بزرگ است.
Our school is big.		مدرسه مان بزرگ است.
That is your brother.	(برادر تو - برادرت)	آن برادرِ تو است.
Your brother is playing.		برادرت بازی می کند.
That is your garden.	(باغ شما - باغ تان)	آن باغ شما است.
Your garden is large.		باغ تان بزرگ است.
Adam held his book.	(کتاب او - کتابش)	آدم کتابِ او گرفت.
Adam took his book to his house.		او کتابش را به خانهٔ خود برد.
Their language is Persian.	(زبانِ ایشان - زبان شان)	زبانِ ایشان فارسی است.
Their language is very sweet.		زبان شان خیلی شیرین است.

Objective Pronouns ضمائر مفعولی

When pronouns are related to the object, they are called Objective Pronouns. In one of the above passage sentences کتابِ او را is used which means او را. Here او را is related to the object کتاب hence it is an objective pronoun.

Now study the following sentences:

I gave him a book. من او را کتاب دادم

The teacher gave them books. آموزگار ایشان را کتاب داد.

- In objective pronouns را is added to the object as shown above.

Ahmed gave you a book. احمد ترا (تو را) کتاب داد.

Naheed gave you water. ناهید شما را آب داد.

Give me the book. کتاب مرا بده.

Hasan told us. حسن ما را گفت.

(ناصر به مدرسه نیامد۔ دوستِ او حامد فکر مند شد۔ بعد از مدرسه بخانۂ ناصر رفت۔ ناصر در

خانه بود۔ حامد او را سلام کرد۔)

حامد: السلام علیکم

ناصر: و علیکم السلام، بیا، بنشین۔ (حامد نزدِ او بر صندلی می نشیند)

حامد: برادر ناصر! چرا به مدرسه نیامدی؟

ناصر: دیروز من ناخوش بودم۔

حامد: چه شده؟

ناصر: سرما خوردم۔ دست و پای من درد می کند۔

حامد: برای علاج کجا رفتی؟

ناصر: به پزشکی رفتم و دوا آوردم۔

حامد: آیا دوا خوردی؟

ناصر: بلی، خوردم۔

حامد: حالا چطور هستی؟

ناصر: حالا سرما کم است و درد نیز کم شد۔

حامد: فردا مدرسه می آئی؟

ناصر: انشاء الله، می آیم۔

حامد: خوب است۔ امید دارم غافل نباشی۔ خدا حافظ!

ناصر: خدا حافظ، متشکرم۔

Sick - ناخوش

I am thankful - متشکرم

To suffer from cold - سرما خوردن

A physician - پزشکی

پرسش

Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱۔ ناصر چرا به مدرسه نیامد؟

۲۔ حامد به خانۂ ناصر چرا رفت؟

۳۔ ناصر چه مرض داشت؟

۴۔ برای علاج ناصر کجا رفت؟

۵۔ در مرض سرما خوردگی، حالتِ ناصر چطور بود؟

یک هفته ، هفت روز دارد.

هفت روز هفته اینها هستند.

(Saturday) شنبه

(Sunday) يك شنبه

(Monday) دو شنبه

(Tuesday) سه شنبه

(Wednesday) چهار شنبه

(Thursday) پنج شنبه

(Friday) جمعه

يك شنبه روزِ کار نیست. آن روز در مدرسه و بازار و اداره تعطیل است.

• Study the following:

Everyday هر روز Daily روزانه Day روز

Tomorrow فردا Today امروز Yesterday دیروز

Day after tomorrow پس فردا Day before yesterday پری روز

Do not postpone today's work till / for tomorrow. مثال : کارِ امروز به فردا مگذار.

Working day - روزِ کار

Holiday - تعطیل

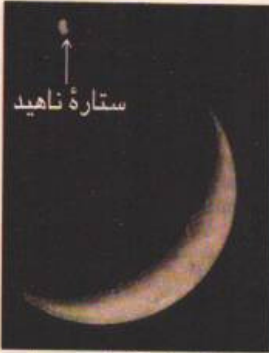
Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. يك هفته چند روز دارد؟

۲. کدام روز هفته تعطیل است؟

۳. پریروز چه روز بود؟

As seen in South Africa.

گاہی سرِ شب ما یک ستارہ پُر نور
می بینیم۔ این ستارہ بوقتِ صبح ہم نظر
می آید۔ اسمِ این ستارہ ناهید است۔ ناهید
یکی از روشن ترین ستارگان است۔ آن
خیلی نزدیک به زمینِ ما است۔ ستارہ
ناہید چشمک نمی زند۔ این روشن ستارہ
ناہید را زھرہ ہم می گویند۔

Often	-	گاہی
At night	-	سرِ شب
To blink	-	چشمک زدن
Dazzling with light, very bright	-	پُر نور
Also	-	هم
Brightest among the stars	-	روشن ترین ستارگان است
Venus	-	زھرہ ، ناهید

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ گاہی سرِ شب ما چہ می بینیم؟
- ۲۔ اسمِ این ستارہ چیست؟
- ۳۔ ناهید را اسمِ دیگر چیست؟
- ۴۔ ستارہ ناهید کی وقت نظر می آید؟

(B) Write the opposites in Persian of the following:

(ب) مندرجہ ذیل الفاظ کی فارسی ضدیں لکھیے:

(۳) روشن

(۲) صبح

(۱) شب

(۵) زمین

(۴) نزدیک

Some Common Persian Proverbs

دیر آید درست آید	يك انار و صد بیمار
قطره قطره دریا می شود	احتیاج است مادرِ ایجاد
يك نه شد دو شد	نیم حکیم خطرۀ جان
شنیده کی بود مانند دیده	از يك گل بهار نمی شود
دشمنِ دانا به است از دوستِ نادان	دروغ را فروغ نیست
جورِ استاد به ز مهر پدر	هر کمالی را زوالی
دل شکستن هنر نمی باشد.	خطای بزرگان گرفتن خطاست

(Teachers are requested to explain the meanings of these proverbs and their use in conversation.)

Love	-	مهر	Need	-	احتیاج
Success	-	فروغ	Heard	-	شنیده
Excellence	-	کمال	Seen	-	دیده
Downfall	-	زوال	Punishment	-	جور

پرسش

1. Complete the following proverbs:

مندرجہ ذیل ضرب الامثال کو مکمل کیجیے:

۱. يك انار	۲. درست آید.
۳. نیم حکیم	۴. هر کمالی را
۵. يك نه شد	۶. جورِ استاد به

2. Write down some more Persian proverbs in your notebook by taking a search.

فارسی زبان کی مزید ضرب الامثال تلاش کریں اور اپنی کاپی میں لکھیں۔

3. Translate the above proverbs in your mother tongue or English.

اس صفحہ پر دی ہوئی ضرب الامثال کا ترجمہ کیجیے۔

نرگس در کلاس است.

الآن دوره اول است.

دوره اول دوره نقاشی است.

نرگس حیوان ها را دوست دارد. او يك البوم دارد.

البوم او عكس خرگوش، روباه، شیر، گرگ، فیل،

انواع ماهی ها، گنجشک، کبوتر، عنکبوت،

عقرب و عقاب وجود دارد.

نرگس در دفتر نقاشی يك عقاب می کشد.

او زیر شکل عقاب می نویسد، "عقاب بزرگ من."

Period	-	دوره	Just now	-	الآن
Drawing Book	-	دفتر نقاشی	Drawing	-	نقاشی
Picture	-	عکس	Album	-	البوم
To pull, To draw	-	کشیدن	To like	-	دوست داشتن

(Here it means to draw)

(Plural of نوع (قسم)) Kind, species - انواع

پرسش

Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. نرگس کجا است؟
۲. نرگس چه چیزها را دوست می دارد؟
۳. نرگس در دفتر نقاشی چه می کند؟
۴. نرگس زیر شکل عقاب چه می نویسد؟
۵. در البوم عکس های کدام جانورها اند؟

1. Write the plurals of the nouns used in this lesson as from **ماہی** we get **ماہی**.

اس سبق میں ایسے بہت سارے الفاظ/ نام استعمال کیے گئے ہیں جن کی جمع بنائی جاسکتی ہے۔ انہیں تلاش کر کے ان کی جمع

بنائیے۔ جیسے **ماہی** - **ماہی** **ہا**

2. Whatever names of animals and birds are given here, try to collect their photographs.

اس سبق میں جتنے جانوروں، پرندوں کے نام آئے ہیں ان کی تصویریں جمع کیجیے۔

3. Write five sentences on 'Feel' (the elephant) in Persian.

فیل اس عنوان پر فارسی زبان میں پانچ جملے بنائیے۔

1.
2.
3.
4.
5.

مریم دخترِ پاکیزہ ای است۔ در نظافتِ سر و موی و ناخن بسیار دقت می کند۔ مریم هر روز به زودی می خیزد۔ دست ها و چهره خود را با آب و صابون می شوید۔ موهای خود را شانه می زند و مرتب می کند۔ ناخن بلند بسیار بدش می آید۔ او می داند که چرک و کثافت زیر آن جمع می شود۔ بهمین جهت هر هفته پیش از غسل، از مادرش خواهش می کند که ناخن های مرا بگیر۔ چون مریم بنظافت و پاکیزگی خود دلبستگی دارد، بیمار نمی شود۔

To set	-	مرتب کردن	Cleanliness	-	نظافت
Dirt, soiled	-	چرک	Neat, clean	-	پاکیزه
Filth, dirt	-	کثافت	Here it means care	-	دقت
To take care	-	دلبستگی داشتن	Comb	-	شانه
For this reason	-	بهمین جهت	To comb	-	شانه زدن

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱۔ مریم دست و چهرہ خود را با چه چیز می شوید؟

۲۔ زیر ناخن چه جمع می شود؟

۳۔ مریم از مادرش چه خواهش می کند؟

۴۔ مریم چرا بیمار نمی شود؟

۵۔ شما چه کار می کنید که بیمار نمی شوید؟

(B) Use the following words in your own sentences.

(ب) مندرجہ ذیل کواپنے جملے میں استعمال کیجیے:

(۴) خواهش کردن

(۳) پاکیزگی

(۱) مرتب کردن

روزی مادرِ کبریٰ بہ او گفت۔ کبریٰ جان! برو، کتابِ داستانن را بیار و برایم بخوان۔ کبریٰ خوش حال شد و بہ سراغ کتابش رفت۔ او بہ ہر طرف گشت و لی کتابِ داستانش را پیدا نہ کرد۔ مادر او را گفت : این درست نیست۔ فکر کن۔ آن را تلاش کن۔ کبریٰ لحظہ ای فکر کرد۔ او بہ طرف حیاط ہم رفت و از دور کتابش را دید۔ چون نزدیکِ کتاب رفت، دید کہ کتابِ زیبا کثیف شدہ است۔ او ناراحت شد۔ باخود فکری کرد و تصمیم گرفت کہ
آیا شما می دانید کبریٰ چہ تصمیمی گرفت؟

Moment	-	لحظہ	Determination	-	تصمیم
Dirty	-	کثیف	Search	-	سراغ
To become uneasy,	-	ناراحت شدن	To find out	-	پیدا کردن
unhappy, to be displeased	-		To think, to take care	-	فکر کردن
To determine	-	تصمیم گرفتن	Courtyard	-	حیاط

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ مادرِ کبریٰ بہ او چہ گفت؟
- ۲۔ کبریٰ خوش حال شدہ بہ سراغ چہ چیز رفت؟

۳. کبریٰ کتابِ داستان از کجا پیدا کرد؟

۴. کبریٰ چرا نا راحت شد؟

۵. کبریٰ در حیاط چه دید؟

۶. کبریٰ چه تصمیمی گرفت؟

(B) Write down the Huroof Jarrah used in this lesson.

(ب) اس سبق میں آئے ہوئے حروف ہائی جاڑو لکھیے۔

(C) Study the following example when ش، م and ت is added with پسر :

(ج) مثال کو دیکھ کر نیچے دیے ہوئے لفظ میں 'ش، م، ت' لگائیں، پڑھیں اور ترجمہ کریں:

His son. پسر - پسرش

My son. پسر - پسر م

Your son. پسر - پسر ت

Now treat the following words in the same manner. Read and translate.

.....		(۱) داستان
.....		(۲) کتاب
.....		(۳) چشم
.....		(۴) استاد
.....		(۵) پدر
.....		(۶) ناخن
.....		(۷) دوست
.....		(۸) مال
.....		(۹) گلستان

ذاکر پسرش را گفت : وارث! بازار برو و مقداری سیب شیرین بیار۔ وارث گفت : بلی، پدر جان۔ وارث به بازار رفت۔ بعد چند ساعتی او بایک سبد سیب باز آمد۔ ذاکر وقتی سیب را نگاه کرد، دید همه سیب ها گاز شده هستند۔ او خشمگین شد و گفت : این چه خرید کردی؟ این سیب ها کہ گاز گرفته است؟ فرزند لبخندی زد و گفت : پدرجان! اگر گاز نمی کردم چطور می دانستم کہ شیرین هستند یا نه؟

Basket	-	سبد
To bite	-	گاز کردن
To be nipped	-	گاز شدن
Angry	-	خشمگین
To smile	-	لبخند زدن
To return	-	باز آمدن
They are nipped	-	گاز گرفته است

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

- ۱۔ شخصی پسرش را چه گفت؟
- ۲۔ پسر به کجا رفت؟
- ۳۔ پدر چرا خشمگین شد؟
- ۴۔ فرزند پدر را چه جواب داد؟

(B) Write the Persian names of the following fruits:

(ب) درج ذیل پھلوں کے نام فارسی میں لکھیے:

من يك پروانہ ام، با بال های رنگا رنگ، زرد، سفید و بنفش. من یکی از زیبا ترین حشره هائی هستم. بیش تر پروانہ ها در باغ ها زندگی می کنند. غذای پروانہ ها شهد گل است. ما هر روز صبح در باغ پرواز می کنیم. روی گل ها می نشینیم و باشاخک شهد گل را می خوریم. در این وقت برگ های گل جنبش می کنند. گویا گل ها از ما تشکر می کنند.

Butterfly	-	پروانہ
Feather	-	بال
Purple	-	بنفش
Insect	-	حشره
Proboscis	-	شاخک
Rose petal	-	برگ گل
To thank	-	تشکر کردن
To shake, To move	-	جنبش کردن

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. پروانہ ها كجا زندگی می کنند؟
۲. غذای پروانہ چیست؟
۳. پروانہ چه كار می كند؟
۴. پروانہ با شاخك چه می كند؟
۵. گل ها از كه تشكر می کنند؟

(B) Make a picture of butterfly and colour it with following colours:

(ب) ایک تخیلی کی تصویر بنا کر اس میں درج ذیل رنگ بھریے:

زرد (۱)	بنفش (۲)
سبز (۳)	سرخ (۴)

آن درخت خوب است. تنه و شاخه دارد، برگ دارد. درخت در بهار لباس سبز می پوشد و خیلی زیبا می نماید. در پائیز برگها زرد می شوند و چون باد می آید برگ درخت تکان می خورد. این برگها کم کم می ریزند.

درختها گل و میوه هم دارند. آن درخت که میوه بردار است او را شجر بارور می گویند. میوه های آن درخت خوردنی است. درخت سبز زنده هست. او خوراک می خواهد، آب می خواهد نیز هوا می خواهد. درخت از زمین آب و خوراک می مکد، با برگ نفس می کشد. اگر به درخت آب ندهیم، خشک می شود. درخت سبز سایه می دهد. درخت از سایه خود ماحول را خنک می سازد و دل هر راه گیر می کشد.

Beautiful	-	زیبا
To shake	-	تکان خوردن
Sucks	-	مکد (مکیدن = چوستن)
Tree	-	شجر
One who has fruits	-	میوه بردار
Eatable	-	خوردنی
To respire	-	نفس کشیدن
Fresh, cold	-	خنک
Autumn	-	پائیز
and also....	-	نیز

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. درخت چه وقت خیلی زیبا بنظر می آید؟
۲. چون باد می آید، برگها چه می کنند؟
۳. برگها در کدام فصل می ریزند؟

۴. درختِ سبز برای زندگی چه می خواهد؟

۵. درخت چرا خشک می شود؟

۶. درخت ماحول را چرا خنک می سازد؟

۷. حصه های درخت را به نامید.

(B) Write five sentences on 'درخت - دوست ما' in Persian.

(ب) 'درخت - دوست ما' پر پانچ جملے فارسی میں لکھیے۔

.....

.....

.....

.....

.....

(1)

کتاب خانۂ دبستانِ من

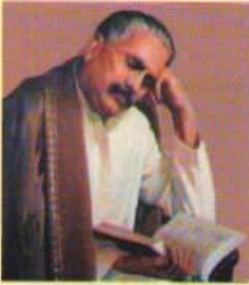
دبستانِ من کتاب خانہ ای دارد. این کتاب خانہ خیلی بزرگ است. کتاب خانہ کتاب های خوب بسیار دارد. ما دانش آموزان از این کتاب خانہ استفادہ می کنیم. من ہم بہ کتاب خانہ می روم. کتابها کہ می خواهم کتاب دار مرا می دہد. کتاب خانہ برای دبستان خیلی سود مند است.

(2)

مادرِ من

اسمِ مادرِ من ذاکرہ است. من یک خواہر دارم. نام او صابرہ است. مادرِ من ہمہ امورِ خانہ را انجام می دہد. او بامداد بیدار می شود. خانہ را پاک می کند، برای ما غذا می پزد. ما را وقت رفتن ب مدرسہ آمادہ می کند. چنان کہ من یا صابرہ بیمار می شود مادرم نگرہاری می کند. مادرم خیلی مہربان است.

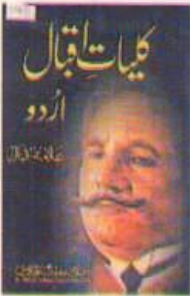
مادر بوقت شب حکایاتِ گوناگون بیان می کند و نصیحت می کند کہ ما ہمیشہ کارِ نیک کنیم. می گویند کہ زیر پای مادر بہشت است.

محمد اقبال یکی از بزرگ ترین شعرای هند است. او در سال ۱۸۷۷ میلادی در سیالکوت متولد گردید. در شهر لاهور تحصیل علم کرد. بعد ازان به انگلستان برفت و آنجا در فلسفه درجه دکتري یافت. در این مدت اقبال سیاحت اروپا کرد. بعد از سه سال به هندوستان برگشت. محمد اقبال خیالات و افکار خود را در اشعار فارسی و اردو بیان کرد. اقبال در شعر خود مخصوصاً فلسفه خودی را پیش نموده است. او کشورهای آسیا را پیغام حریت و جهد و عمل داده است. ازین جهت اقبال را شاعر مشرق می نامند. اقبال در سال ۱۹۳۸ میلادی در لاهور وفات یافت.

اسرار خودی، رموز بیخودی، پیام مشرق و زبور عجم معروف ترین کتابهای اوست که بزبان فارسی نوشته شده. مجموعه های کلام اقبال در اردو: بانگ درا، بال جبریل و ضرب کلیم.

Mohammed Iqbal is one of the greatest poets of India. He was born in 1877 at Sialkot. He got his education in Lahore city. After this he went to England and there he obtained the doctorate degree in Philosophy. During this period Iqbal travelled in Europe. He returned to India after three years. Mohammed Iqbal expressed his views and viewpoint through poetry both in Persian and Urdu languages. In the poetic works he has expressed Philosophy of

Khudi (self realization). He has given the message of action and continuous struggle to the people of Asia. Due to this reason Iqbal has been named as poet of the East (Shaire-Mashrique). He expired in 1938 at Lahore.

Asrare-Khudi, Rumooze-Bekhudi, Pyame-Mashrique and Zabore-Ajam are his famous books written in Persian. Bange-Dara, Baale-Jibrael and Zarbe-Kaleem are his poetic works in Urdu.

24

قدرتِ خدا Quadrat-e-Khuda

گنجشك ناز و كوچك	پرواز از كه آموخت
آن بلبُل خوش آواز	آواز از كه آموخت؟
آن ابر را كه آورد؟	باران چگونه باريد؟
كي ماه را صدا زد؟	وقتي كه رفت خورشيد
در نهن كوچكم بود	صد پُرسش و معما
تا گفت در جوابم	آموزگارِ دانا
خورشيد و ابر باران	پرواز و ماه و لبخند
هر يك نشانه اى است	از قدرتِ خداوند

(نسرین صمصامی)

Sparrow	-	گنجشك
Riddle, Puzzle	-	معما
Smile	-	لبخند
Symbol	-	نشانه

پرسش

Write the theme of the poem in your own language.

روحِ ہلالِ قلم کا مرکزی خیال اپنی زبان میں لکھیے۔

دانا و خوش بیان

با آنکه بی زبانم

مشکل کشای آنم

من یارِ پند دانم

باسود و بی زیانم

از من مباش غافل

من یارِ مهربانم

من یارِ مهربانم

گویم سخن فراوان

هر مشکلی که داری

پندت دهم فراوان

من دوستی هنرمند

از من مباش غافل

من یارِ مهربانم

(عباس یمنی شریف)

One having wisdom, having wealth of wisdom	-	دانا
One who narrates in pleasant words	-	خوش بیان
Plenty	-	فراوان
One who removes difficulties	-	مشکل کشا
Advice	-	پند
I give you advice in abundance	-	پندت دهم فراوان
Loss	-	زیان
Beneficial	-	باسود
Causing no harm, harmless	-	بی زیان

پرسش

1. Learn the poem by heart. اس نظم کو ذہانی یاد کیجیے۔
2. Write an essay of 5 sentences on the topic "Kitab". عنوان "کتاب" پر ۵ جملے لکھیے۔
3. Complete the following couplet: شعر مکمل کیجیے:

.....

من دوستی هنرمند

دانه زیرِ خاک

ہای ابراہا

می شود هلاک

تشنه مانده است

دانه نیست خواب

ہای ابراہا

آب ، آب ، آب

نالہ می کند

برققتان کجاست

ہای ابراہا

گنگ و بی صداست

رعدتان چرا

راستی خسیس

نیستید اگر

خیس خیس خیس

خاک را کنید

(محمود کیانوش)

To become thirsty

-

تشنه ماندن

To complain, to protest

-

نالہ کردن

Your lightnings

-

برققتان

Your thunders

-

رعدتان

Dumb

-

گنگ ، بی صدا

Indeed, infact

-

راستی

Miser

-

خسیس

Wet all over

-

خیس خیس خیس

If you really do not behave
miserly, you can make the earth
wet all over.

خسیس

راستی

نیستید اگر

خیس خیس خیس

خیس

خاک را کنید

پرسش

Write the answers of the following:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب لکھیے:

(۲) دانه چطور است؟

(۱) دانه کجا است؟

(۳) کہ گنگ و بی صدا است؟

ماه مهربان من
 مهر آسمان من
 نور دیدگان من

گل بگو و گل بشنو

از سپیده دم تا خواب
 مثل چشمه در مهتاب
 خنده بر لب و شاداب

گل بگو و گل بشنو

(محمود اوکیانوش)

Sun	-	مهر
Those who see light	-	نور دیدگان
Morning	-	سپیده دم
Say it sweet	-	گل بگو
Listen the sweet	-	گل بشنو

A beautiful view of Mount Damavand situated in Iran

WORKBOOK

Ex. 1

Fill in the blanks with proper prepositions:

مناسب حرف جار سے مندرجہ ذیل کی خانہ پُر کیجیے: در ، پر ، روی ، زیر ، نزد

۱۔ قلم میز است۔

۲۔ گلدان میز است۔

۳۔ مداد کتاب است۔

۴۔ کفش میز است۔

۵۔ آب گیللاس است۔

Ex. 2

Complete the following sentences by using proper termination from the infinitive

آوردن۔

مناسب ضمائر شخصی کا استعمال کر کے جملہ مکمل کیجیے اور جملہ دو پاروں لکھیے:

۱۔ من از بازار سیب می آور
.....

۲۔ ما از بازار نان می آور
.....

۳۔ تو از بازار موز می آور
.....

۴۔ شما از بازار انگور می آور
.....

۵۔ او از بازار انار می آور
.....

۶۔ ایشان از بازار انبه می آور
.....

Ex. 3

Change the following sentences from Past Tense into Present Tense.

مندرجہ ذیل جملوں کو ماضی مطلق سے زمانہ حال میں تبدیل کر کے لکھیے:

Present Tense	Past Tense
Example: سارا قلم می دارد.	سارا قلم داشت.
.....	۱. ایشان سیب خریدند.
.....	۲. من هیچ ندیدم.
.....	۳. آیا تو يك انار خوردی؟
.....	۴. حامد دوستش را نامه نوشت.
.....	۵. ما به آواز بلند حمد خواندیم.
.....	۶. شما در میدان بازی کردید.

Ex. 4

Change the following sentences from Present Tense into Past Tense.

مندرجہ ذیل جملوں کو زمانہ حال سے ماضی مطلق میں تبدیل کر کے لکھیے۔

Past Tense	Present Tense
Example: اکرم قلم یافت.	اکرم قلم می یابد.
.....	۱. من يك کلاه سفید می دارم.
.....	۲. ما به بازار می رویم.
.....	۳. آیا تو قلم می خریدی؟
.....	۴. شما رادیو را دوست می دارید.
.....	۵. ذاکرہ بر صندلی می نشینند.
.....	۶. آنها در بازار میوه ها می فروشند.

Ex. 5

Make six sentences from the following table A and six sentences from table B:

جدول A سے چھ جملے بنا کر لکھیے :

(A)

این	کتابِ	من	است۔
	دفترِ	تو	
	قلمِ	او	

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)
- (6)

(B)

آن	مدادِ	ما	است۔
	کیفِ	شما	
	میزِ	آنها	

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)
- (6)

Ex. 6

Choose the correct opposite from the brackets and write in the box:

قوس میں سے مناسب اعداد منتخب کر کے خانے میں لکھیے :

(بزرگ ، کوتاہ ، شیریں ، سخت ، روز ، روشن)

تاریک

بلند

تلخ

نرم

شب

جوان

Ex. 7

(A) Write the following numbers into Persian words:

مندرجہ ذیل اعداد کو فارسی الفاظ میں لکھیے :

.....

۱۷

.....

۵۰

.....

۱۴

.....

۷۳

.....

۸۴

.....

۱۱۲

.....

۴۷

.....

۲۶۵

.....

۵۲۳۳

.....

۱۴۲۰

.....

.....

(B) Write the following in Persian or English numerical digits:

مندرجہ ذیل کو فارسی یا انگریزی اعداد میں لکھیے :

.....

یکہزار و سہ صد و پنجاہ و ہفت

.....

چہارہ

.....

ہفت صد و ہشتاد و شش

.....

نود و نہ

.....

نہ صد و سی و چہار

.....

پنج صد و دو

.....

ہجده

.....

بیست و شش

Ex. 8

(A) Make only meaningful / correct sentences from the following table:

مندرجہ ذیل جدول سے صرف با معنی / درست جملے بنا کر لکھیے :

پرہیز	در	بیمارستان	است.
		پسر	
		شہر	
		خانہ	
		کتاب	
		مدرسہ	
		بیمار	
		لیوان	

-
-
-
-
-

(B) Make some meaningful / correct sentences from the following table:

مندرجہ ذیل جدول سے چند با معنی / درست جملے بنا کر لکھیے :

ما	کتاب	دارد.
پسر		
دختر کوچک		
من		
ایشان		
دانش جویان		
سارا		
پزشک		

1.
2.
3.
4.

Ex. 9

Complete the sentences by selecting correct verbs from the brackets:

توہین میں سے درست افعال چن کر خانہ پُر کیجیے :

1. آنها آب (می نوشند ، می روند ، می گویند)
2. يوسف يك كتاب (می بیند ، می خواند ، می خورد)
3. تويك توپ (می نویسی ، می آئی ، می خری)
4. شما از پارك (می نشینید ، می دارید ، می آید)
5. من يك كلو ميوه (می روم ، می پرسم ، می خورم)
6. ما يك نامه (می نویسیم ، می بینیم ، می کنیم)

Ex. 10

Translate the following into your mother tongue or English:

مندرجہ ذیل کا اپنی مادری زبان یا انگریزی میں ترجمہ کیجیے :

- سارا : جمشید! تو چہ می کنی؟
- جمشید : من نامه می نویسم.
- سارا : به که نامه می نویسی؟
- جمشید : به دوستم.
- سارا : آیا او ترا نامه نوشت؟
- جمشید : نه ، از او هیچ خبر نیست.
- سارا : چه شده! آیا او مریض است؟
- جمشید : بلی ، برادرش از من گفت که حالت او خوب نیست.

سارا : او کجا است؟

جمشید : او در دہلی است۔

Ex. 11

Make four pairs of positive and negative sentences from each of the following tables, as shown in the example.

ہر جدول سے مثبت اور منفی جملوں کی چار چار جوڑیاں بنائیے :

(A)

من آموزگار نیستم۔

مثال : من دانشجو ہستم۔

آموزگار	من
پزشک	تو
دانش جو	او
پرویز	
پلیس	
پرستار	
ہستم / نیستم	
ہستی / نیستی	
است / نیست	

1.
2.
3.
4.

(B)

دختر	ما
میوہ فروش	شما
درخانہ	ایشان
دانش جویان	
پسر	
سبزی فروش	
در مدرسہ	
معلم	
ہستیم / نیستیم	
ہستید / نیستید	
ہستند / نیستند	

1.
2.
3.
4.

Ex. 12

Read the following passage and answer the following questions in Persian:

درج ذیل پیرا گراف پڑھ کر نیچے دیے ہوئے سوالوں کے جواب فارسی میں لکھیے :

شخصی خرِ خود را گم کرد۔ تاہم شکرِ خدا کرد۔ مردی باو پرسید "خرِ تو گم شد، چرا شکر می کنی؟" جواب داد "شکر من برای آن است کہ من خود سوارِ خر نبودم وگرنہ من ہم گم شدہ بودم۔"

پرسش

۱. شخصی چه چیز را گم کرد؟

جواب:

۲. او شکرِ کہ کرد؟

جواب:

۳. مردی بہ او چه پرسید؟

جواب:

۴. آن شخص چه جواب داد؟

جواب:

۵. حکایتِ بالا را عنوانِ مناسب بدهید؟

جواب:

Ex. 13

Use the following words into sentences:

مندرجہ ذیل الفاظ کا استعمال جملوں میں کیجیے :

باغ :

..... : بالون
 : شیریں
 : امروز
 : میدان
 : نظافت

Ex. 14

Correct the sentences by rearranging the words:

الفاظ کو صحیح ترتیب دے کر جملے درست کر کے لکھیے :

۱. مسجد مادر نماز خوانیم می

جواب:

۲. است من هندوستان میهن

جواب:

۳. گرم امروز هوا است

جواب:

۴. من به کتاب آن بدہ را

جواب:

۵. من خانہ مسجد است نزد

جواب:

Ex. 15

Make three meaningful Persian words from each of the following alphabet:

ہر حرف سے شروع ہونے والے تین تین یا بیشتر فارسی الفاظ بنائیے :

..... = ب ۱.

..... = د ۲.

..... = س ۳.

..... = ی ۴.

..... = ک ۵.

Ex. 16

Correct the last word of the following sentence and rewrite it:

مندرجہ ذیل جملوں کے آخری لفظ کو درست کر کے جملہ دوبارہ لکھیے :

۱۔ خوب است کہ تو این غذا بانمک نمی خورید۔

جواب:

۲۔ فرحین روزانہ بہ مدرسہ می روند۔

جواب:

۳۔ بچہ ہا در باغ بہ صد شوق می روم۔

جواب:

۴۔ من در بازار بالون می فروشی۔

جواب:

۵۔ معلم من خیلی مهربان ہستیم۔

جواب:

Ex. 17

Read the following sentences and underline the words which are different:

مندرجہ ذیل جملوں کو پڑھ کر دونوں میں جہاں فرق ہوا اس کے نیچے خط کھینچیں :

۱۔ رنگین کمان ہفت رنگ است۔ رنگین کمان ہشت رنگ است۔

۲۔ من تا مدرسہ پیادہ می روم۔ من تا مدرسہ با اتوبوس می روم۔

۳۔ فاطمہ برای مادرش ہدیہ خرید۔ فاطمہ برای پدرش ہدیہ خرید۔

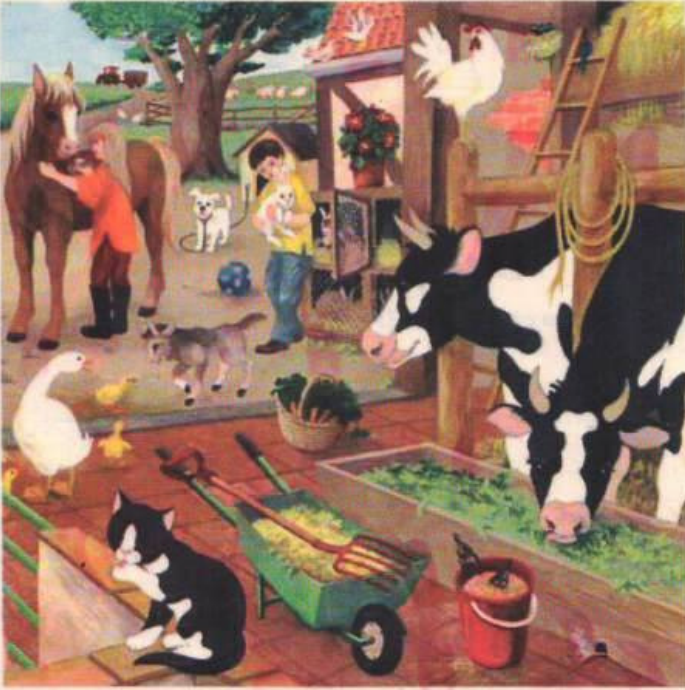
۴۔ در زمستان ہوا سرد است۔ در تابستان ہوا سرد نیست۔

۵۔ کلاغ پرید و روی دیوار نشست۔ کلاغ پرید و بر درخت نشست۔

Ex. 18

What do you see in the picture. Write in Persian five sentences.

جو کچھ آپ کو تصویر میں دکھائی دے رہا ہے، فارسی میں پانچ جملے لکھیے۔

1.
2.
3.
4.
5.

Ex. 19

Write the following in Persian:

into the house

گھر میں

on the tree

درخت پر

from Mumbai

ممبئی سے

for eating

کھانے کے لیے

out of cage

بنجرے سے باہر

Ex. 20

Make three words from each of the following prefixes and suffixes:

مندرجہ ذیل سابقوں اور لاحقوں میں سے ہر ایک سے تین الفاظ بنائیے :

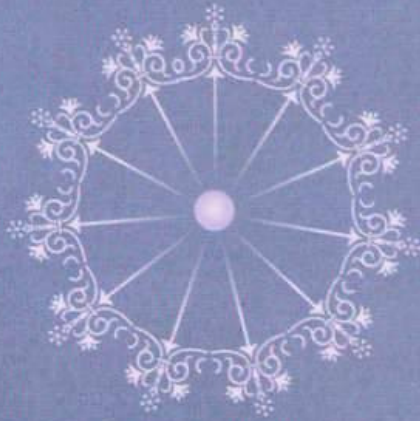
.....			: کم
.....			: بی
.....			: فنا
.....			: گیر
.....			: کدہ
.....			: گاہ

Ex. 21

Break the following words into their components. Write about every part whether it is a noun, an adjective, an imperative or a suffix or prefix.

.....	نوجوان		گل رخ
.....	ماہرو		گل فروش
.....	کار ساز		راہ گیر
.....	تخت نشین		تھی دست
.....	مشکل کشا		جان نثار

महाराष्ट्र अस्तित्व बीवुरो ऑफ तीकुस्त डकु प्रुडकुशन अलनु करीकुल रीसरुऑ, डुनु

डरुशुन डुषुत - डु. ॢ डुी

Rs. : 58.00